Ч. 144 (11.397). Львів, субота 30. червня 1928. Opłata pocztowa zapłacona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Несподіванка.

Львів, 28. червня 1928.

Віддавна сподівана реконструкція другого санаційного кабінету проф. Бартеля (під фірмою марш. Пілсудського) вчора несподівано стала довершеним фактом. Поголоски про зміни в польському уряді ширяли від довшого часу, змагаючись під кінець бюджетової сесії сойму, яка була забавою у піджмурки між соймом і урядом.

Вже інавгурація третього сойму річипосполитої розпочалася різким дісонансом, який був природним відгомоном і частинним завершенням виборчого періоду. На вступі сойм протиставився забаганкам уряду, що виявилося вибором старого пепесівського ватажка головою сойму проти кандидата уряду віцепрем. Бартеля. Від того часу то змагався, то малів стан недовіря між законодатною й виконавчою владою. Маршалок Дашинський робив усе можливе, щоби уступчивістю і навіть підчиненістю приєднати симпатії уряду до парляменту та витворити ілюзію співпраці. Парляментарні польські партії, головно ППС і „Визволене“, з огляду на недугу марш. Пілсудського і можливі комплікації у звязку з розвиненим конфліктом двох сил: парляменту й уряду — принишкли. Вони не лише не робили значніших перепон урядові, не лише не скористали в повному обемі зі свого парляментарного права підчас ухвалювання бюджетового прелімінаря, але й робили все можливе, щоби уряд одержав в час інструмент влади. В генеральній дебаті уряд і його ріжношерстна еманація на терені парляменту — Безп. Бльок — причаїлися. Парляментарні польські партії взяли це з одного боку за легко марковану капітуляцію уряду, а з другого боку за добру монету. Мовляв, чинники, що держать в своїх руках виконавчу владу, рефлектуються, бажають співпраці з парляментом, переходять зі стану пів-фашизму на бік парляментаризму. Парл. польські партії в генеральній дебаті заявили свою охоту ввійти до уряду, взяти участь у правлінні, перейняти на себе відповідну частину відповідальности. В кульоарах ширяли поголоски про тихі пертрактації, чого відгомоном була обережна, прихильно-вижидаюча поведінка польської частини сойму. В пресі заговорили про недалеку парляментаризацію уряду, коментуючи оптимістично виступи кн. Радзівіла в соймі і сен. Романа в сенаті.

Всі ті вістки приймали ми з належною здержливістю і недовірям. Бо ніхто добровільно не випускає влади з рук, а тим більше той, що здобув її у довгих і важких змаганнях.

Скоро тільки ухвалено бюджетовий прелімінар, скоро тільки уряд здобув потрібний йому інструмент, розвіялася ілюзія близької ідилії. Сесію сойму і сенату несподівано закрито навіть без порозуміння з виборними установами парляменту. По розцвітаючих надіях добросердних польських парляментаристів у,дарив урядовий холод. В пепесівських і визволенських органах похнюпили носи. Пос. Недзялковський заговорив про нехтування парляменту урядом, про поворот до примінів у відношенні до попереднього сойму, а тільки старий Дашинський, впиваючись своїми лаврами, здобутими на президіяльному стільці, сповнює ролю реклямової дошки і заєдно повторює фрази про гармонію між урядом і парляментом.

Після закриття сесії сойму й сенату зявилися неясні вістки про зміни в уряді у звязку з невикональністю підтвердженого сенатом бюджету. Непоправні парляментарні ідеалісти все ще сподівались, що наступлять такі зміни, які висловлюватимуть нахили до гармонізації відносин з парляментом напередодні осінної „конституційної“ сесії. В першу чергу рознеслися чутки про намічене уступлення реакційно-консервативних міністрів Незабитовського й Мейштовича, які давно стали кісткою в горлі польських демократичних партій. Останній з них несе на собі важкий тягар польського судівництва й тюремництва з невиясненою досі справою ген. Загурського включно. В тому самому ряді найшовся і мін. внутр. справ ген. Складковський, відповідальний за всі історії виборчого періоду, міністр, якому послідовно відмовлено диспозиційного фонду. На дальшому пляні виринали особи мін. освіти д-ра Добруцького й віцепрем. проф. Бартеля. Перший з них виявився імпотентом на свойому становищі, а крім того був сильно атакований непольськими народами, головно українцями, за невільниче здійснювання програми проф. Ст. Грабського в напрямі ліквідації непольського національного шкільництва. Віцепремієр Бартель своєю різкою, а навіть визиваючою поведінкою давно настроїв проти себе демократичні соймові партії, так, що один з визволенських бюджетових промовців висловив думку, що віцепрем. підпол. Бартеля треба вислати на парляментарне перешколення до віцемін. ген. Конаржевського.

В такому напрямі були сподівані зміни в уряді марш. Пілсудського. В такому напрямі анонсувала їх варшавська преса зі санаційною включно. Тимчасом вчора прийшла повна несподіванка — як щодо часу реконструкції кабінету, так у загальному і щодо осіб. Президент держави вчора приняв димісію цілого кабінету марш. Пілсудського і доручив проф. Бартлеві скласти новий кабінет, який негайно затвердив. Кажуть, що цю зміну попередила розбіжність думок між марш. Пілсудським і проф. Бартелем. Побідником вийшов проф. Бартель. Та це не важне, які закулісові моменти й драматичні події привели до реконструкційного висліду. Проф. Бартель залишив майже в цілости склад попереднього кабінету, зберіг обох реакційно-консервативних міністрів і ген. Складковського (хоч і без диспозиційного фонду), а перевів лише зміни на становищах міністрів освіти і — чого ніхто не сподівався! — комунікації.

Чи ця реконструкція є на довшу мету трівка, чи лише тимчасово-переходова, не будемо тепер розгадати, ані дошукуватися критих мотивів такого обороту справи. Для нас важніше, щоби вже тепер вказати на характер цього „відсвіження“ польського уряду. Перш усього чинник усвяченого авторітету, якого виразником і носієм був марш. Пілсудський на становищі хочби формального премієра, значно приблідне й поблідне. Хоч марш. Пілсудський лишається в кабінеті як міністр військових справ, то кожний вдумчивий обсерватор розуміє, що то вже не те, що було. До тогож марш. Пілсудський виїздить на довгу (4-місячну) відпустку, яку можна інтерпретувати як систематичну підготовку до його політичної пасивности. Третій „санаційний“, а четвертий з черги кабінет проф. Бартеля здобуде більшу дозу зовнішньої різкости, але по суті внутрішньо буде слабший, не зважаючи на те, що він означає загострення курсу внутрішньої політики не лише у відношенні до „словянських меншостей“, але і взагалі у відношенні до польського демократизму. Та різкість і те загострення є своєрідною погрозою на адресу демократичних партій напередодні заходів у справі зміни конституції, на передодні осінної „конституційної“ сесії.

Зовсім природно, що несподівана щодо часу, напряму й обсягу реконструкція польського кабінету не найде прихильного відгомону серед польських демократичних партій. У відношенні до нас у загальному нічого не змінюється, бо взагалі при зміні осіб не можна говорити про зміну системи супроти „меншостей“. Однак є одна зміна, яка й нас торкається. Це зміна на становищі міністра освіти. Місце старого хірурга Добруцького заняв молодий, інектор д-р Світальський, людина, що на протязі двох літ міцними кліщами держить кожну ділянку нашого життя. На становищі директора політичного департаменту в мін-стві внутр. справ д-р Світальський був фактично необмеженим державцем всієї української території під Польщею, „регулятором“ всієї польської політики у відношенні до українців, політики шкільної, економічної, фінансової, адміністраційної і якої хочете. Він кермував виборчою акцією на нашій території, він „регулював“ кредити, він як тихий протектор старого безідейного, шкурного москвофільства кермував справою „Народнього Дому“. Тепер, коли законодатні установи ухвалили резолюцію в справі українського університету, д-р Світальський приходить до керми в міністерстві освіти. Тут, у шкільній ділянці, і ми мусимо бути приготовані на всякі несподіванки.

Активний білянс.

Погляд на 3-місячну діяльність Українського Клюбу на парляментарному терені.

(Від власного кореспондента.)

II.

Варшава, 24. червня 1928.

Всеукраїнський характер Українського Клюбу проявився негайно у відомій декларації, проголошеній з соймової трибуни головою Клюбу в дні 29. III. ц. р., у промові голови Клюбу на закордонній комісії (30. 5.) і його програмовій промові на пленарному засіданні сойму з нагоди генеральної бюджетової дебати (тогож 30. 5. ц. р.). Всі ці три виступи безумовно не мали льокального значіння, бо по правді вони лише посередньо торкалися теперішнього положення українських земель під Польщею, усуваючи на зовсім задній плян їхні навіть найбільш пекучі вимоги. Ці виступи обхоплювали **цілість** української **національної проблеми**, і то в найширшому масштабі, **з погляду всеукраїнських державницьких інтересів**. Що це так, а не інакше, — про це свідчить негайний голосний відгук, який викликали ці виступи за кордоном. Чужинецькі варшавські кореспонденти **моментально** відчули „політікум“ цих заяв, відчула це поважна преса німецька, анґлійська, американська. Зважуємося твердити, що змістом цих заяв поцікавилися взагалі всі ті чинники, які цікавляться не так національною структурою Польщі, як узагалі структурою цілого Сходу Европи. Зважуємося твердити, що згадані виступи Українського Клюбу, підкреслені фактом, що назовні виступав тут сам його голова, були знову одним товчком, що посунув уперед всеукраїнську проблему **на міжнародній арені.** Ніхто краще не признав цього, як голова раднаркомів УСРР Чубар своїм, делікатно кажучи, нервозним тоном, своєю нервозною полемікою з д-ром Дмитром Левицьким. Не слід бути наївним: п. Чубар, як голова, хоч як скромного уряду, напевно не вдався би в оту полеміку, колиб не знав, що мусить щось відповісти, бо і значіння і враження тих заяв занадто поважне, аби титулярний голова титулярного українського уряду міг пройти над ними до денного порядку. Пригадка на міжнародній характер української проблеми в цілости й частинах, зроблена на польському парляментарному ґрунті українськими парляментарями, й успіх, з яким цю пригадку зроблено, є вже сама одна такою активною позицією в білянсі діяльности Українського Клюбу, що треба би вже хіба грубих промахів, щоб її занулювати.

Перше пояснення „хто ми і чиї ми діти“ було звернене під адресою широкого світа. Друге, одночасне з першим і зараз після нього, під адресою польського уряду і його парляментарних оборонців. У першому випадку галицькі посли склали іспит, що вони не галичани, тільки українці, яких є ще більше на світі; у другому випадку вони розвіяли всі надії, які безумовно плекували серед певних польських політичних кол, що, мовляв, галицькі політики — це люди з політичним досвідом і політичним розумом і коли вони найдуться у Варшаві, то можна буде цей їхній розум використати по свойому. Пригадуємо, що ще два й більше років тому, після і перед травневим переворотом, чули ми нераз на дискусійних вечорах у „Клюбі Суспільно-Політичному“, що українську проблему треба відкласти до часу, поки на вул. Вейскій найдуться „льокові люди“, нові виборні представники українського населення. Пояснювали цю тезу її автори тим, що в першій парляментарній репрезентації нема чеснот галичан, отже „з [illegible] і т. д. і т. д. [illegible] репрезентація [illegible] і т. д. Однак фактично [illegible] були [illegible] українською [illegible]

звязані якісь неясні сподіванки: а-нуж отримаємо від галичан якусь оферту, яка могла би стати субстратом якихось „розмов“. Пригадуємо, що політика всіх польських урядів до нинішнього включно все йшла та йде по лінії трактування непольських громадян не як громадян, яким належить дати все те, що їм належить, тільки вічно як евентуальних контрагентів до евентуальних „розмов“. Недавно ще голова Клюбу Б. Б., один із творців травневого перевороту, полк. Славек, з огірченням казав про психіку польського громадянина, який привик глядіти на свою державу як на контрагента, з яким можна і все треба торгуватися та по мірі сил скубати. Одначе нема ще теоретика зпоміж активних польських політиків, який доказав би абсурдність анальогічного відношення держави до частини своїх громадян... Це завдання перейняли на себе члени Українського Клюбу. Їхне завдання в комісіях і в пленарних дебатах першої бюджетової сесії мало одну ціль: не допустити, „аби баламуцтво ширилося“. Такі виступи, як послів Барана, Блажкевича, Загайкевича, Хруцького, Куницького, Луцького, Целевича, сен. Ґавушинського, з пропо польської політики внутрішньої, податкової, правної, суспільної, земельної та освітньої мали ще один практичний вислід: доказали абсурдність поділу членів ЦК УНДО й Українського Клюбу на „правих“ і „лівих“, поділу, який сподобали собі польські „добре поінформовані“ чинники, та який чомусь-то находить віру й у декотрих наших громадян. Читаючи стенограми згаданих промов і пригадуючи собі форму їх виголошення, польські урядові й неурядові політики, прихильники тої теорії неодностайности Українського Клюбу, мусять викинути за двері своїх довірочних несовісних „інформаторів“ та зробити основну ревізію своїх фальшивих поглядів. Український Клюб не розмінював себе на дрібну монету. Кожну порушену справу ставив на найширшій площині. Розгорнув у цілій повноті образ сучасного положення українського народу під Польщею, не висуваючи ніяких „побажань“, ніяких вимог. Зробили це посли й сенатори з достоїнством і відвагою та виявили при цьому грунтовне знання справи й ріжні особисті прикмети політичних діячів. У сумі виказали збірну прикмету: активність Клюбу. У сумі вивоєвали цілому Клюбові авторитет.

Новики на польському парляментарному терені, оточені одностайчим ворожим табором, першими таки своїми виступами казали цьому таборові шанувати їх. Хай їх дальше ненавидять, але хай освідомлять собі, що вони — представники кількох міліонів населення. І ця ціль також досягнена. Досягнена, не вважаючи на істнування „конкурентів“ до титулу заступників народу. „Конкуренти“ провалилися, а факт цей тим цікавіший, що чейже клюб радикалів устами свого першого промовця цілком недвозначно оферував співпрацю польській лівиці („надіємося на підтримку...“), а напр. єдиний сельробівський сенатор заповів ревізію свого теперішнього становища, якщо лише прийшов би інший, більш симпатичніший, польський уряд... Мало того. Зручна тактика Українського Клюбу довела до того, що всі виступи „конкурентів“ кінчалися — збільшенням політичного капіталу Українського Клюбу. Пригадаймо: перша демонстрація радикалів і пізніше непорозуміння з арештуванням їх голови, — в обох випадках оборонцем виступив Український Клюб, розглядаючи справу з принціпіяльного становища, для якого є підрядною справою, хто саме впав був жертвою. Дальше: перший раз п. Західний своєю заявою, як „єдиний представник українського народу“, сам себе осмішив, друга його заява викликала того роду корректуру з боку Українського Клюбу (пос. Паліїва), що в забуття пішов п. Західний. А перші виступи пос. Чучмая (його спроба атаки на У. Н. Д. О.) і „теж-українця“ Богуславського найшли таку відправу від Українського Клюбу, що соймові й урядові стало ясно: хто що собою представляє. І нині все ще істнують 4 українські клюби в польському соймі, але відповідальним представником українського народу для світа є вже лише один — Український Клюб.

І. Кедрин.

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Західна Україна.

Принціпове становище нашого представництва в соймі і сенаті та оригінальний виступ марш. Дашинського в соймі заставили краківський „Час“ в статті: Західна Україна — присвятити деяку увагу цим подіям. Очевидно, становище українського представництва не подобається краківському консервативному органові, бо

„Змістом їх (виступів) була засада, що українці не годяться з приналежністю до Польщі, що трактують її як хвилеву окупацію та що зроблять все, щоби відірватися від польської держави. Річ є надто поважна, щоби перейти над нею до денного порядку без глибших рефлексій“.

Після такого ствердження крак. орган потішає себе тим, що українські промовці репрезентують тільки якийсь відлом українців, а не цілість, бо — мовляв — „березневі вибори доказали, що впливи самостійницького українського табору не є дуже великі та що „дуже поважний відлом того (себто українського) населення пишеться на програму порозуміння з польською державою“. Опінія великої більшости польського народу віби то заявляється за „можливо широким узглядненням національних — як політичних, так і культурних постулятів українського населення“, але під умовою льояльного відношення до польської держави українських партій. Шляхом негативного відношення українці нічого не осягнуть. Українське населення мусить набрати переконання, що лише льояльні речники можуть рахувати на льояльне трактування своїх бажань з боку держави й його законодатних та виконавчих органів. Всяка інша дорога могла би закріпити серед українських мас пересвідчення, що криком, погрозою і боротьбою все можна на Польщі вимусити.

„Та зріст серед українців табору, що стоїть на грунті льояльности супроти польської держави, є можливий лише тоді, коли з нашого боку здобудемося на конкретну програму і будемо її послідовно виконувати. На жаль, в десять літ після відбудови польської держави треба сказати, що на тому полі зробили ми дуже небогато. На мертвій точці зупинилася справа самоврядування, яке у воєвідствах Сх. Галичини могло би розвязати не одну трудність, також не рушає досі з місця справа українського університету після нефортунних спроб аперед кількох літ, хоч демагогічне становище польських націоналістів, що утруднює через такий довгий час кожний розсудливий крок в українській справі, не може вже сьогодня бути перепоною в тій мірі, що давніше. Коли приходить до розвязки якоїсь з національних проблем, якось ніхто не спішиться у нас з рішенням. Перестерігання засади: „нехай спить лихо“, в ніякій мірі не може бути приняте в нас за слушну програму в квестії, звязаній з найбільш далекосяглими інтересами нашої держави на сході. Треба сміло дійсности глянути в очі. Мусимо то зробити ми й українці. Ці останні мусять здати собі справу з того, що виступи того покрою, як останні в соймі і сенаті, мусять вести в польському громадянстві, до переваги націоналістичних, ворожих українцям напрямків і загострення ситуації, яка для Польщі може бути важкою і прикрою, але сто разів важчою буде для українців. Ми є сильнішою стороною, однак не думаємо використовувати нашої сили; домагаємося лише припинення провокацій і протидержавних виступів, роблення на наших землях „Західної України“ і підкопування держави. Лише на грунті льояльности можуть думати українці про трівку і корисну згоду з польською державою“.

Справи, порушені краківським органом, були у нас вже нераз вичерпуючо обговорювані й висвітлені. Вертати до них іще раз, — зайва витрата часу. Полемізувати з краківськими консерватистами — теж на ніщо здалося. Вониж належать до народу, що як beatus possidens забув уже часи неволі, а польські консерватисти взагалі ніколи не відчували на собі тягару ярма. Їх виводить з рівноваги принціпове становище українського представництва, яке вони називають „протидержавним“. Є це переплутання понять. Українці ніколи не виступали проти польської державности і держави. Навпаки, ще в часах неволі обстоювали погляд, що полякам належиться власна державність на їх національній території. Але таке саме право мають й українці. І нічого іншого не твердили українські представники.

Березневі вибори не дали полякам ніякого доказу на істнування дуже поважного відлому українців, що бажав згоди з поляками чи з польською державою на підкладі політичної неволі. Цеж пречистий абсурд. Те, що багато голосів на українській території під Польщею зараховано на Безп. Бльок є випливом тільки одного: виборчих зловживань. Доказом цього хочби факт, що уряд завзято борониться перед розглядом виборчих зловживань. Навпаки, УНС, єдина „партія“, удержувана міністерством внутр. справ, що „писалася на програму порозуміння з польською державою“ була зметена підчас виборів з лиця землі і фактично перестала істнувати. Зрештою гр. Каз. Бадені ще краще в своїм часі перевів був вибори у Сх. Галичині, створивши „дуже поважний відлом“ порозуміння з поляками. І щож? Деж той відлом? Чи не зійшов з політичної арени з успіхом... банкроцтва?

Коли ми кричимо, то тому, що нас болить і пече, тому, що це єдиний спосіб дати знати світові про наше важке положення, про наше лихоліття. Ми нічого не виповідаємо, бо ми до нікого не зголошували свого акцесу. Протестуємо лише проти „доконаних фактів“, як поляки протестували проти них на протязі повного століття. Не знаємо, в якому напрямі польська опінія висловлюється за „широким узглядненням національних постулятів — як політичних, так і культурних українського населення“, знаємо лише, що досі нам загарбано або забрано все в кожній ділянці суспільного життя, що ми здобули на протязі конституційної доби в Австрії. Свою силу, перевагу і щасливу конюнктуру визволені з довгої неволі і обєднані у власній державі поляки використали, щоби своєму сусідові і побратимові не дати змоги створити власної держави та позбавити його останків прав і надбань. Навіть своїх власних, односторонніх зобовязань поляки досі не виконали і роблять все можливе, щоби їх ніколи не виконати. А прецінь ті зобовязання давали і закони ухвалювали (закон з 26. вересня 1922) поляки самочинно і не робили їх залежними від такого чи іншого становища українців, від їх льояльности чи нельояльности. Поляки моглиб мати до нас претенсії тоді, колиб ми зі свого боку добровільно чи на основі обопільної умови давали якісь зобовязання і їх опісля ломили. Але нас про згоду ніхто не питав, наші протести ігноровано, з нами ніхто не умовлявся. Звідкіляж тепер претенсії?

Нам погрожують силою. Вплив тієї сили відчуваємо й без погроз. Не вимагайте від нас кривоприсяги, кривлення душею. Хочемо бути чесними зі собою і з вами і віримо, що на шляху чесноти ми осягнемо те, до чого змагаємо: станемо повноправними господарями на нашій прадідній землі, зможемо творити і розвиватися, змагаючи на вищий щабель культури і поступу, як рівноправний член сімі рівноправних народів.

Всі українські діти до української школи! — Хто минає рідну школу і посилає дитину до чужої школи, той ворог своєї дитини й української нації!

Так дальше бути не може!

Голос службовика української установи.

Коли хто поверне зі студій у Чехословаччині чи з іншої чужини, де йому дальший побут унеможливлено, тоді він радий продати себе до якоїнебудь праці, а приймаючи її в українській установі, стає вдоволений, що нарazі „примістився“, що може віддати свої сили на службу рідній справі, що частинка його мозку чи рук зужиється для великої будови, до якої змагають усі сини української нації. Та ще коли попаде до якої фінансової чи економічної установи, то його вдоволення з матеріяльного стану тріває довше, хіба, що внутрішні незгоди дещо обезсилюють. Але коли він попав до освітньої установи, а особливо до „Рідної Школи“, то його вдоволення швидко слабне. Незвичайно симпатична праця — це правда. Цеж у власній робітні кувати українські душі, у власному малому царстві бути провідником невеличкої доростаючої громади. Та незабаром, обзнайомившись з умовами праці й поглибивши її, зауважує, що самі моральні успіхи не дають що повного вдоволення, що віддається молоду силу, а нема змоги її віднискати наново; зауважує, що з часом обдерлася одіж, якої не то відсвіжити, але й направити нема за що. Він дізнається, що ще за мало того, що він віддає свої сили понад „приписи“, понад свій платний обовязок За ним ідуть обіжники з питаннями, в якій громадській праці бере він участь та як з неї вивязується. Коли часом його родина хора, голодна, а він зверне увагу на це своїх настоятелів, то йому скажуть: „Треба працювати не тільки за гроші, але і з ідеї“. А буває, що йому дадуть до пізнання, що йому зробили ласку, бо дали працю, дали заняття в тій установі, без чого він не мав би й того...

І тоді починає луртувати якийсь гейби внутрішній жаль, що перероджується в невдоволення. Загніжджуються думки внутрішнього бунту: „Якже то, я-ж працюю понад платний обовязок за маленьке мінімум екзистенції нераз богато більше, як той, що має з державного скарбу відповідне мінімум. Я-ж і для „Рідної Школи“ понощу той самий матеріяльний тягар, бо крім річної членської вкладки складаю кожного місяця 1 проц. від своїх брутто-поборів тоді, коли неодин радник, лікар чи інший достойник, платений високо з державних, дасть на Р. Ш. одного золотого — або й того ні!“

І починається внутрішня боротьба. З одного боку думка про громадський обовязок, а з другого боку повертає це проклятe „Чому“? Можна собі уявити, що від такої боротьби терпить і вислід праці. Недаром справоздавець одного львівського часопису підмітив, що на „Діточому Святі“ „Рідної Школи“ у Львові вчительство виглядало прибите, пригноблене.

А українське громадянство все живе ілюзіями, що його працьовники найвизнішого варстату як слід ситуовані, бо прецінь „кожний з нас мав право дати 10 сот. на „доляду“, а дехто і 50 сот. і 1 зол., що прецінь делегати вибрали управу, яка вже про це дбає“.

Колись рознеслася була чутка, що працьовники „Рідної Школи“ беруть 100 проц. тої платні, що їх товариші в державній службі. Так, була така ухвала. Але в часі, коли дорожня зросла й держава почала винагороджувати своє службовництво всякого роду додатками, — працьовники „Рідної Школи“ сходили щораз нижче, аж остали від ряду місяців на 70 проц. поборів своїх товаришів у державній службі. А ті побори виплачуться у Львові на протязі цілого або й двох місяців, а на провінції то й ще гірше. І так помаленьку стає поважна частина громадян гельотами, паріями.

Хтож винен такому станові, станові такої суспільної ганьби, що ті, яким з довірям віддається в опіку свій та народний найдорожчий скарб, свої діти — не мають можности заспокоїти своїх найпримітивніших потреб? Чи Головна Управа?

Коли би зложити Головну Управу з американських міліардерів, то може вона й зложилаб на удержання „Рідної Школи“, а колиж це неможливе, тоді

треба самому українському громадянству доставити засобів. Цеж нечуваний звиск вестувати з людини всі животві соки за 164 зол. місячно, жадати від неї при цьому дальшої самоосвіти та позвітів, які моглиб переконати найбільше затверділого грішника, що виховання в „Рідній Школі" таки краще, як у державній. І не в особистому інтересі, але в інтересі тих завдань, які має виповнити „Рідна Школа", є, щоб та установа одержала засоби до ведення своїх агенд, а передовсім людського удержання своїх працьовників. „Рідна Школа" — це готові форми, в які у відповідному часі увійде відповідний зміст.

Тому закликаємо всіх державних службовників, у першій мірі тих, що стоять найближче до шкільної справи, як учительство всіх категорій і духовенство, щоб не збували чимнебудь свойого обовязку супроти „Рідної Школи". Закликаємо приватних службовників, наших ближчих товаришів, які повинні скорше зрозуміти положення своїх товаришів, працюючих в установах, зложених на подібних умовах, як „Рідна Школа", щоб не тільки правильно й обильно піддержували „Рідну Школу", але й поінтересувалися в своїй установі, кільки вона від себе вкладає на справи українського виховання, без якого прецінь усі наші установи будуть вянути, не маючи соків. Звертаємо теж увагу всіх українських установ, що їх обовязком не тільки працювати для піддтримання „Рідної Школи" чужими збірними силами, але й власними. Бо надходить грізний час ферій, коли то відпадають шкільні оплати учнів, а працьовники „Рідної Школи" остають на леді. Одним стане ся виїзд на люксусове літнисько, а другим остане хіба голодування. На масу ще не можна оглядатися. Її треба щойно виховати, а педагогія вчить, що виховується в першій мірі — прикладом.

Один за всіх.

Останні вісти.

(Власні телефонограми з 28. червня 1928)

ЗАГАЛЬНІ ПОГЛЯДИ ДОВКРУГИ РЕКОНСТРУКЦІЇ.

Надзвичайна соймова сесія у липні?

(ік) У соймових кульоарах кружляла вчера версія начеби уряд носився зі заміром скликати в липні і то в перших днях другої половини місяця сойм на кількаднєвну надзвичайну літню сесію. На тій сесії п. Бартель, як голова нового уряду, склав би декларацію, після чого сойм заняв би ратифікацією кількох міжнародних умов, на яких дуже залежить п. Залеському та принятим законопроєкту про увласнення державців на східних землях. Якщо взяти під увагу звичаї західньо-европейських парляментарних держав, то безумовно кождоразова зміна на становищі голови уряду веде за собою автоматичне негайне скликання парляменту, який має висловити довіря або недовіря новому урядові. Однак у даних польських обставинах скликання тепер надзвичайної сесії було би нельогічне з трьох причин: 1) уряд із власної волі приспішив зачинення сесії, хоча дуже добре міг перевести реконструкцію ще в біжучій бюджетовій сесії та полагодити декларативні формальности. 2) Як ми вже повідомляли маршалки сойму і сенату офіціяльно попращалися з президентом держави, при чому зовсім не довідалися про намір скликання нової літньої сесії. 3) Таке рішення виконати куртуазний обовязок відносно парляменту булоби в даних обставинах досить великою несподіванкою. Всетаки все можливе.

МОЖЛИВІСТЬ РОЗВЯЗАННЯ СОЙМУ.

(ік) У звязку з реконструкцією кабінету серед безчисленної скількости ріжних версій кружляє також одна, що торкається можливости розвязання сойму в осени цього року. А саме: Сподіються, що новий уряд внесе на осінну сесію знову проєкт нових податків, далі додатковий бюджет (на екресленні раньше позиції) і законопроєкт про зміну конституції в напрямку поширення прерогатив президента держави (м. і. права вета). При кождій з тих справ уряд був би виражений на вотум недовіря з боку сойму, якого, як відомо, новий голова уряду п. Бартель не тішиться великою симпатією, що виявилося найяскравіше при останніх виборах на маршалка сойму, не кажучи про ясне вотум недовіря у вересні 1926 р. Тоді або прийшлаб радикальна зміна уряду, в що трудно би повірити, або розвязання сойму. З можливостю позаконституційного проголошення декретом зміни конституції і розписання нових виборів, з метою позискати для уряду здекльаровану нову більшість треба рахуватися. Хоча всі ці комбінації є покищо у сфері теоретичних здогадів, усетаки вони як бачимо, не є позбавлені певної льогіки.

КОМПРОМІТАЦІЯ Т. ЗВ. ПІВУРЯДОВОЇ ПРЕСИ.

(ік) Серед голосів на тему реконструкції уряду найбільш уваги звертає становище т. зв. півурядової преси в останньому тижні. І так того самого дня, коли був підписаний номінаційний декрет нового уряду, у передовій статті „Глосу Правди" за підписою п. Стпічинського кидано громи на „сплетнє з уліци Вейсей" про можливість зміни уряду і тому подібні нісенітниці. „Пшегльонд Вечорни", який є вечірним виданням „дуже близького до уряду" санаційного „Кур. Поранного" категорично заперечив актуальність реконструкції уряду, хоча в той сам час номінація нових міністрів була фактом доконаним. З цього приводу богато говориться про пресову політику уряду, яка доводить до такої страшної компромітації найприхильніших урядові органів.

З ПРИВОДУ НОМІНАЦІЇ П. СВІТАЛЬСЬКОГО.

(ік) Призначення дотеперішнього директора політичного департаменту в мін-стві внутр. справ д-ра Світальського міністром освіти, було, як ми вже повідомляли, чималою сензацією для всіх політичних кол. Освітлення цеї номінації у пресі є дуже ріжнородне. Краківський „Іл. Кур. Цодз.", який найшвидше приніс відомість про реконструкцію, вважає, що найбільшою прикметою нового міністра є його повне довіря у марш. Пілсудського. Санаційний „Кур'єр Пор." пише таке: „Новий міністр освіти д-р Кал. Світальський віддасть безумовно великі прислуги державі в царині освітньої політики головно з огляду на знайомости, які пробив у характері директора політичного департаменту з бажаннями національних меншин". За те „меншостевий" жидівський „Наш Пшегльонд" признає вправді, що п. Сьвітальський є енергічна, рішуча і відважна людина, однак дуже сумнівається чи зможе знайти спільну мову з тими, які законно репрезентують населення т. зв. меншостей і без порозуміння з якими є неможлива успішна розвязка меншостевих проблем. А знову „Роботнік" пригадує, що п. Сьвітальський був організатором „одноцвих" виборів і з „освітною проблемою" нічого не мав нічого спільного. Номінація п. Сьвітальського є в усякому разі т. зв. боєвою номінацією".

ХТО БУДЕ ДИРЕКТОРОМ ПОЛІТИЧНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ?

(ік) У звязку з номінацією д-ра Сьвітальського на члена нового уряду отвертою остала посада директора політичного департаменту, як відомо в Польщі одного з найбільш важних рессорт. Тому зацікавлення кандидатами на неї велике. Називають кілька імен м. і. полк. Перацького (теперішнього посла 1-ки), Забєжовського (начальника виділу мін-ства внутріш. справ, колишній секретар п. Тугута). Однак здається, що найбільше вигляді має теперішній шеф президіяльної канцелярії Юзевський. (Название це відоме українським колам головно у звязку із квітневою варшавською угодою 1920 р. З іменем Юзефського звязують усі хліборобські імпрези, головно історію „Української Ниви"). Справа ця буде вирішена на суботнішньому засіданні ради міністрів.

ЗАПРИСЯЖЕННЯ НОВОГО УРЯДУ.

(ік) Сьогодня о 12 год. відбулося на замку заприсяження нового уряду.

КУДИ ІДЕ МАРШ. ПІЛСУДСЬКИЙ?

(ік) „Пш. Веч." подає, що марш. Пілсудський змінив свій первісний плян виїзду до одного з краєвих літниськ і виїзджає лікуватися за кордон. У звязку з цим заміром відлетів аеропляном, мовляв, полк. Бек до Букарешту. Отже можна би міркувати, що марш. Пілсудський їде на румунський беріг Чорного Моря. Однак одночасно АБЦ подає, що марш. Пілсудський виїзджає в перших днях липня на тримісячну відпустку до Франції, куди задля потрібних приготовань виїхали вчора три старшини ген. штабу м. і. полк. Венява Длугошевський.

ГОЛОСИ ПРЕСИ ПРО РЕКОНСТРУКЦІЮ УРЯДУ.

(ік) З голосів преси про реконструкцію уряду варто підкреслити знамение становище цілої т. зв. зближеної до уряду преси, а саме „Польскі Збройней", „Глосу Правди", „Епоки" і „Кур. Поранного", які не придають реконструкції уряду дуже великого значіння. „Польска Збр." навіть титулує свою сьогоднішню передовицю: „Без змін". „Епока" бачить причини реконструкції в бажанні марш. Пілсудського віддати керму господарських справ, які будуть у найближчій будучині найважнішими державними справами в руки справжнього керманича цих справ, себто Бартелеві. „Глос Правди" підкреслює лише нехіть марш. Пілсудського займатися дальше дрібничковим полагоджуванням другорядних справ голови уряду. А вже рішуче „Глос Правди" запевняє начеби причиною резигнації маршалка був стан його здоровля, який, мовляв, є блескучий. Всетаки саме таке обережне трактування переведеної реконструкції викликує богато сумнівів, які доводять іноколи до цілком інших висновів.

СТИХІЯНІ ЛИХА І КАТАСТРОФИ.

(ік) Над каналом Ля Манш перейшов гураган, який припинив на якийсь час усякий комунікаційний рух і наробив богато шкоди. Над середньою Німеччиною і німецьким Шлеськом перейшла буря із прірванням хмар. Наслідком цього в деяких залізничих стаціях були ірвані зовсім усякі електричні проводи.— Від кількох днів почав викидати маси лави Везувій. З кратеру здіймається стовп огню. Населення довколичних сіл в паніці втікає. — Західна Японія впала знову жертвою великої катастрофі повені, яка завалила сім тисяч будинків і кільканадцять тисяч осіб позбавила даху. 6 богато жертв у людях. — Вчіні в Англії, недалеко станції Дерлінгтон, послідувала залізнича катастрофа, в якій 17 осіб згинуло на місці, і понад 30 осіб вийшло з ранами.

ПРО АМУНДСЕНА І НОБІЛЄ.

(ік) З Осльо надійшли вістки, що з Мурманя телеграфовано, начеб якісь рибальські лодки бачили на пливаючій кризі рештки розбитого гидропляну Амундсена, біля яких поралися якісь люди. Є це остання вістка про Амундсена, про якого зрештою нічого не чувати. Теж саме всі спроби ратунку товаришів ген. Нобіле не привели до ніякого успіху. Не зважаючи на врятування ген. Нобіле, не можна від нього нічого ближче довідатися про катастрофу „Італії" та долю решти розбитків, тому, що Нобіле нервово захорів, психічно зовсім вичерпаний, а рана його, яка спершу здавалася легкою, довела до тяжких комплікацій.

ТРУДНОЩІ НІМЕЦЬКОГО КАБІНЕТУ.

(ік) В останній хвилині, коли здавалося, новий німецький кабінет уже складений, виринули нові трудноші у звязку з вимогою центру віддати його представникові колишньому канцлерові Віртові портфель віцеканцлера. Тому, що президент Гінденбург не згодився на створення цеї нової посади, центр відкликав своїх кандидатів і пос. Міллер, десигнований на канцлера, знову опинився у складній ситуації. Одночасно повідомляють про суперечки поміж Штреземаном і проводом його народньої партії на ґрунті участи у новому кабінеті.

РЕЗИГНАЦІЯ ГУВЕРА.

(ік) ПАТ повідомляє з Вашінгтону, що американський державний секретар торговлі Гувер уступає зі свого становища, щоби в цілости посвятитися виборчій кампанії. Як відомо, Гувер є одним із кандидатів на президента і має найбільші вигляди вибору.

По широкому світі.

Чемберлен заявив у парляменті, що Англія не може дати Польщі ніяких більших гарантій поза тими, які є в договорі Ліги Націй і Льокарна.

Новий предсідник англійського парляменту не приняв королівського відзначення на „пера Англії", не почуваючи себе гідним засідати в палаті льордів.

Еспанський уряд рішив перевести санацію своєї валюти.

Німеччина все ще не має нового уряду: портфелі міністерства військових справ і справедливости не мають ще кандидатів.

НОВИНКИ

— **Перед шкільними феріями.** Звертаємо увагу нашого громадянства на поміщений в нинішньому числі „Діла" голос службовика української установи. Віримо, що не зважаючи на найпильніші видатки, кожний з нас зложить негайно повзяливий дар-жертву для „Рідної Школи", бож годі, щоб одиниці терпіли за недогляд (як я не що інше) нашого загалу. З тою метою розсилаємо з цим числом „Діла" чеки „Рідної Школи", які горячо поручаємо використати тільки для пересилки гроша.

— **Кваліфікації гімназійних учителів.** Є півофіціяльні звістки, що мін-ство освіти продовжить на рік право навчання тільки тим гімназійним учителям без учит. іспиту, що вчили вже перед 1923 роком.

— **На голодуючих у Мостищині** (див. „Діло" ч. 142) зложив в нашій адміністрації проф. Амбросій Березовський 10 зол. Гроші передано до Центробанку (Ринок 10, І. пов.) і туди просимо спрямовувати всі жертви на згадану ціль. Не сумніваємося, що слідом гром. Березовського підуть негайно всі ті наші громадяни, що розуміють важке положення й недолю голодуючих.

— **Як поводяться з нашими товариствами?** Довідуємося, що Українське Краєве Товариство охорони дітей і опіки над молодю вислало ще 8 травня ц. р. прохання до воєвідства у Львові, Станиславові й Тернополі дозволити їм на одноразову збірку в дні 24. ц. м. Хоч резигнація збірки вже минула, товариство не одержало досьогодні ніякої відповіди!

— **Особисті вісти.** Дня 22. червня ц. р. промувалися у великій салі віденського університету на докторів медицини Микола Процик і Семен Квасюк, члени Акад. Т-ва „Січ" у Відні.

— **Львівська хроніка.** Залізничий двірець Підзамче зібрав учора юрбу, мов на найбільше віче: була це юрба вірних жидів, що хотіли бачити „чудодійного" рабіна з Кальварії, який їхав із Волині. — „Тільки дві особи" дістались під колеса нестримного авта, що летіло комітъ головою з вул. Мохнацького на площу Фредри; шофер виправдувався тим, що якийсь хлопець із вулиці підчас його неприсутности звільнив гамулець; жертви такої їзди в шпиталі. Одна з тих жертв вже померла. — Аматори легкого хліба, а у виймкових випадках і екзотичної ванілії, Яків Торба і Кароль Квік, дістали по 7 місяців тяжкої вязниці, а жінка Торби 2 міс., за те, що в листопаді минулого року злакомились на транспорт ванілії, який стояв у вагоні в Брюховичах. — 39-літня Антоніна Воляпчук кинулась у самовбивчім намірі під трамвай, який легко її покалічив. — Візник Барановський, занятий в закладі чищення міста, переїхав на смерть 3-літню дівчинку, доньку Йосифа Варениці, зам. при вул. Мартина ч. 16.

— **Ріжні вістки.** Від 1-го липня перестає виходити денник „Варшавянка", редагований послом Стронським. — У льондонській опері підчас вистави „Фавста" трапився неприємний інцидент із Шаляпіном, що в настирливо-грубий спосіб домагався від диріґента прискорити темпо. — Із державного бельгійського банку щезло таємним способом 500.000 фр.; грошей шукають між урядовцями. — Надзвичайний трибунал в Ляйпціґу засудив на півтретя року вязниці ватмана Ґеорґа Вармболь за шпіонажу в користь Франції. — Міжнародний аеронавтичний конгрес у Брюсселі признав золоту медалю Ліндберґові. — На Відень найшла цими днями спека до 38 ст. Ц.

Театри.

Міський великий театр:

29-го г. 7·30 веч. „Турандот" виступ краківського театру.

Міський „Театр Новин":

29-го г. 8. веч. виступ театру „Qui pro Quo".

КІНА.

„Аполльо": „Битва під Скаґерак"
„Лев": „Легка Ізабеля".
„Палас": „Панночка з каси ч. 12
„Фатаморґана": „Крися лісничанка"
„Байка": „Під охороною ночі".

Дописи.

КАЛУШ (З діяльности Філії Т-ва охорони дітей і опіки над молодю). Філія Т-ва охорони дітей і опіки над молодю в Калуші удержує захист для 31 сиріт. Діти по покінченні виділової школи даються до ремесла, а спосібніші до семинарії. Цього року Філія розмістила бідніші діти з міста по селах повіту. Крім цього Філія подбала про приміщення 10 львівських сиріт по домах священиків калуського повіту. Калуська Філія може отже стати гарним прикладом до наслідування всім іншим Філіям нашого Товариства, як і тим установам, що займаються молодю.

ЗНЕСІННЯ (По виборах до громадської ради). В середу 27. ц. м. відбулися у нас вибори до І. кола. Поляки, що мали більшість у цьому колі, зломили знову умову і вибрали виключно своїх 12 радних, перейшовши до денного порядку над кандидатами українцими. Таким робом склад нової ради буде такий: 19 поляків, 19 жидів і 10 українців (по умові мало бути 12 українців). Та й ті 10 українців не всі були кандидатами українського комітету, бо деякі з них — це кандидати „одинки", що вийшли тепер завдяки підтримці наших одинкарів-поляків. На отсих виборах показалося найкраще, наскільки ми можемо довіряти всяким умовам з нашими сусідами... Була виразна умова, що вийде 18 поляків, 18 жидів і 12 українців, а тимчасом жиди причинили собі одного радного, поляки собі, а все те нашим коштом! Інша річ, що в нашій програній богато винні ми самі: наша неодностайність, наша нездисциплінованість, а передовсім наші власні мудрагелі і кирпиники. Дійсно сумно дивитися, як ще недавно майже чисто українське село Знесіння, ставши передмістям Львова, затрачує щораз більше своє національне обличчя, а його мешканці-автохтони стоять у всяких справах на останньому місці, замісць бути на першому... Це одночасно показчик того, що діється на наших таки очах з нашими підміськими селами, які одно за другим пропадають для нас і стають забороло польськости. Просимо наших львівських громадян, а особливо українських послів, опікуватися щиро нашими периферіями і ратувати їх перед заливом польонізації, поки не буде за пізно! Проти виборів, при яких ділися ріжні неправильности, буде внесений протест.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Наталія Цуркотівна найдорожша донечка о. Михайла і Теофілї з Двоховських, померла по тяжких і довгих терпінях заосмотрена св. Тайнами дня 26. ц. м. в Болозові горішнім. Пов. і зал. ст. Нове місто. Похорон відбувся дня 28. ц. м. В. І. П. 2579 1—1

ОПОВІСТКИ.

На „Рідну Школу" вложили ВП: Петро і Орися з Волосенків Шох 5 ам. дол. замісць повідомлень про своє вінчання, яке відбулося в Празі дня 30. травня ц. р. через Адміністрацію „Жіночої Долі": Вп. Д-рова Дима з Вінніпеґу 1 дол., Панин Угринівні з Вінніпеґу 1 дол., М. Коцюбинська з Пальмертон Па 1 дол. і Маріянна Гордієвська 0·50 дол. — Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 2579 1—1

Вписи до фахово-доповнюючої дівочої школи відбудуться в днях 30. VI. до 3. VII. від 10—12 год. рано в шк. домівці при пл. св. Юра ч. 5. Приймається дівчата кравецького й модиярського фаху, що покінчили 14-ий рік життя і щонайменше 4 клясу всенародньої школи. Виставa праць отворена дня 29. VI. від 10—12 і від 4—6 г. в школі. — Управа школи. 2580 1—1

Вписи до всенародньої дівочої 7-клясової школи ім. Б. Грінченка відбудуться в днях 30. VI. до 3. VII. між 10—12 г. рано (попол. між 4—6 год. в шкільній домівці при пл. св. Юра ч. 5. Приймається також зголошення до 8 кляси. Виставa праць отворена в часі вписів. — Управа. 2581 1—1

Виділ Т-ва „Українська Студентська Громада в Кракові" подає отсим до відома, що подання о приняття на Студію фізичного виховання Яґайлонського Університету в Кракові належить вносити до дня 5-го липня і від 1. до 12. вересня п. р. до Дирекції („Студіюм виховання фізичного Яґайлонського Університету" Краків, вул. Любіч ч. 42, „Заклад гігієни") долучуючи метрику, свідоцтво зрілости (середньої загально-образуючої школи), евент. доказів фізичної справности (з обсягу руханки, спорту, приналежности до Пласту і т. п.), curriculum vitae і знимку з точною адресою. — Услівям приняття на Студію є цілковите здоровля. Перед приняттям мусять кандидати (-тки) піддатися оглядинам лікаря Студії. Число місць ограничене. Першеньство мати-муть ті кандидати, які вже розпочали університетські студії, мають ліпші свідоцтва зрілости і мають вже фізичну справність набуту попередними вправами. Абсольвенти повного 3-літного курсу матимуть право по зложенню відповідних іспитів та наукової праці до осягнення університетського степеня маґістра фізичного виховання. З упрощеного 3-літного курсу будуть могли користати студенти фільософії, які візьмуть фізичне виховання як побічний предмет. — При внесенні подань належить повідомити Виділ Т-ва „Українська Студентська Громада в Кракові" для пороблення евентуальних заходів. — За Виділ: Ол. Гайдукевич, голова. М. Бажанський, секретар. 1—2

Музичний Інститут ім. Лисенка, філія Тернопіль приймає вписи учеників -ниць в днях від 27. червня до 2. липня включно. Вписи відбуваються в салі „Українська Бесіда" щоденно між год. 11—13 перед пол. Близші інформації там-же. — Дирекція. 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

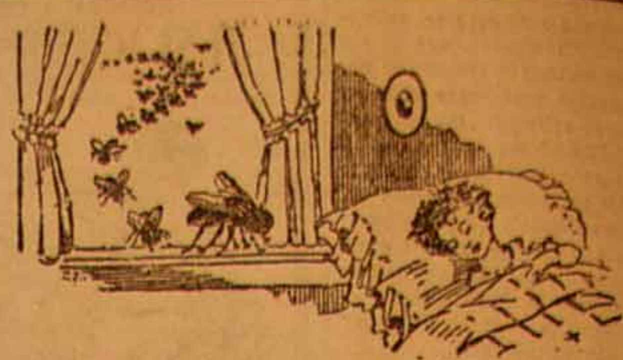
ПЛАТИМО високі ціни за золото, бриляити і перли Домбровскі-Розважевскі, Львів (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. Оцінка безплатно. 2481 2—?

ДЛЯ ЛІТНИКІВ. **В Дорі**, звіснім кліматичнім літниську **Пансіон Олена,** значно побільшений, гарне догідне положення, сонишні комнати, першоклясний харч, на десеровім маслі власного виробу. Лікарі в місці. Ціни поміркован'. Зголошення до Управи. 2441 3-?

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха**, Львів, пл. Марійська 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 3 б 96-?

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ Й. ГІРШШПРУНҐА, вул. Личаківська ч. 3½ приймають вписи на однорічний торговельний курс для молоді і 3-ти місячний для дорослих. Стенографія і писання на машинах. 2563 2—2

РУТИНОВАНИЙ конципієнт з докторатом, судовою та адвокатською практикою пошукує місця від дня 1. вересня ц. р. — Зголошення проситься слати до Адміністрації „Діла" під „Ч. 5." 2567 2—2

Забезпечуйте здоровля своїх дітей!

Муха, є страшним ворогом дітей. Мухи спричинюють літом особливо у дітей недуги шлунка та інші внутрішні недуги. Дбаючи про здоровля дітей, конче треба позбутися з мешкання мух при помочі ФЛІТУ.

Як наслідок довгих старань і досвідів, ФЛІТ є найкращим засобом, що цілковито нищить мухи, комарі, блощиці, прусаки та інші комахи. ФЛІТ доходить до всіх шпар та щілин, убиваючи в них комахи та їх гнида. ФЛІТ нищить молі разом з гнидами, забезпечуючи одіж і матеріяли. ФЛІТ не плямить найделікатніші тканини і матеріяли. ФЛІТ зовсім не шкідливий для людей і худоби.

Набувати можна у всіх аптиках і аптичних складах.

Центральне заступництво в Польщі
„Standard Nobel w Polsce" S. A.
Centrala-Warszawa, Al. Jerozolimska 57.

Власні склади і представництва у всіх великих містах Польщі.

5

ШЕНКЛІВНА. Пекарська 44. Курс до кваліфікації і матури від 16. липня. 1500 апробованих. Цілість 70 зол. вписове 10 зол. 2468 6-12

УЛАДЖЕНА комната, освітлення, услуга, місячно 90 зол. або менча місячно 70 зол. від 1. або 15. липня до винайму тільки поважним особам. Вул. В. спянського ч. 31. партер. 2574 2—2

АДВОКАТСЬКИЙ конципієнт, що має звязки у Львові, пошукує посади на скромних услівях. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Доктор". 2568 2—2

ДЛЯ ДВОХ дівчаток 9 і 13 літ пошукується панночки на два літніх місяці яко веселої товаришки і виховательки. Бажана музична освіта. Діти перебувають у родині сільського священика на Волині. Просимо негайно зголоситися листовно і подати умови: Chrzanów, Aleja 930. H. Szumowska. 2583 1—1

РУТИНОВАНИЙ КОНЦИПЄНТ — організатор шукає в днем 1. вересня або жовтня п. р. місця в адвокатській канцелярії. — Зголошення приймає з чемности адв. Д-р Николайчук в Надвірній. 2582 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
2353 Пересвітлення Рентґеном. 22—24

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування й виймання зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після американської системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П.Т. Урядовцям і студентам значна 2090 знижка Полекші в сплатах. 9—10

8 зол.	ПЕРСТЕНЕЦЬ	8 зол.

з 14-карат. золота з рубіном тільки у
Б. ҐРИНБЕРҐА Сикстуська 4.

Ширіть наш часопис!

Виділ Тов. „Український Інститут для дівчат в Перемишлі"

приймe на шкільний рік 1928/9 160 учениць до інститута. Місячна оплата за удержання виносить 90 зол., за ужиття інвентара платиться одноразово 30 зол. Інститут удержує приватну жіночу гімназію гуманістичного типу, що має повні права державних шкіл; оплата за науку виносить 30 зол. місячно. Прохання о приняття до Інститута приймає Управа Інститута (вул. Татарська ч. 4.) до дня 20. липня.

Мих. Демчук
2571 2—3 управитель Інститута.

Відпис протоколу

розправи перед повітовим Судом в Гуседкові в дни 16. червня 1928 р. У. 31/28 в справі Д-ра Льва Хомиського проти Дмитра Куця о обиду чести.

Обжалований Дмитро Куць заявляє, що підніс проти п. Д-ра Льва Хомиського закиди, керуючися доброю українських інституцій. Однак по переведеній судовій розправі не находить більше підстави до підтримування тих закидів як неузасаднених і неправдивих і супроти цего перепрошує п. Д-ра Льва Хомиського за заподіяну йому обиду.
2578 1—1 **Дмитро Куць**

Подяка.

Всечн. і Впр. Отець Добродій Григорій Мулинка, зводить отсею дорогою приняти щиру і сердечну подяку за провід, труд і старання для піднесення торжества в день моєї примиційної св. Сл. Божої, за прегарну проповідь, яка тронула серця тисячі вірних аж до сліз. Рівнож складаю щиру подяку Журавенському хорови при філії „Просвіта", за участь та посвяту — мимо страшної горячі, який своїм гарним виконанням хорових куснинків причинився не мало до звеличання цьої хвилі. Милим враженням полишився добре відданий „Боже великий, єдиний".

Львів, дня 25. VI. 1928.
2576 1—1 **о. Яків Хомяк.**

Присилайте передплату!